

Posudek magisterské diplomové práce

Jan Doležal:

Zobrazení hodnoty ekonomického růstu v médiích.

(obsahová analýza vybraných českých deníků)

Fakulta humanitních studií University Karlovy v Praze

Katedra sociální a kulturní ekologie, 2008

Jan Doležal se ve své diplomové práci zabývá tím, jak české deníky zobrazují na svých stránkách pojem ekonomického růstu. Diplomant si vybral téma zajímavé, v akademickém prostředí dosud poměrně nereflektované, které zcela zapadá do oblasti zájmu Katedry sociální a kulturní ekologie.

Diplomová práce má 88 stran plus přílohy. Práce je obsahově dobře logicky strukturována. Vedle nezbytného úvodu, v kterém autor seznamuje se svojí prací, má diplomová práce další tři části.

V první se autor věnuje rešerši teoretické literatury zabývající se tématem ekonomického růstu. Jan Doležal vcelku podrobně uvádí čtenáře do problematiky ekonomického růstu a jeho kritiky z pera řady autorů. Zde je třeba ocenit množství literatury, které Jan Doležal zpracoval. V závěru této teoretické (rešeršní části) diplomant dává do souvislosti koncepci ekonomického růstu s fungováním médií a poměrně trefně uvádí, jak jsou masmédiá jakožto komerční subjekty materiálně i ideologicky spjata s koncepcí ekonomického růstu.

Ve druhé části Jan Doležal popisuje teoretické koncepty, z kterých při zkoumání obrazu ekonomického růstu v médiích hodlá ve své práci vycházet: stereotypy, nastolování agendy, rámování a diskurzní zátka. V další části pak uvádí své hypotézy a metodu, kterou k jejich ověřování použije.

Třetí část diplomové práce tvoří pak samotný výzkum. Tady je třeba ocenit diplomantovu metodologickou pečlivost. Zde je třeba uvést, že diplomant se ve svém studiu na Katedře sociální a kulturní ekologie neměl tu možnost seznámit se s metodou obsahové analýzy a její osvojení je tak výsledkem samostatného studia a konzultací. Autor v této části

poměrně podrobně a přesně popisuje krok za krokem metodologický postup. Tam, kde naráží na nejasnosti a různé možnosti dalšího postupu, svoji volbu zdůvodňuje a to i s odkazy na autory. Čtenář tak může podrobně sledovat diplomantovy kroky na práci. Vyhodnocení výzkumu je srozumitelné.

V závěru Jan Doležal shrnuje výsledky svého výzkumu a odpovídá na hypotézy. Je nutno zmínit, že v průběhu práce na tématu diplomant prokázal kritický přístup a schopnost samostatně a aktivně pracovat na vědecké práci.

Nicméně na práci lze nalézt i nedostatky. Za ten asi nejzávažnější považuji to, jak diplomant zpracoval odpověď na svoji hypotézu číslo jedna: „Ekonomický růst je ve zkoumaných denících zobrazen spíše jako jev pozitivní“. Autor na tuto hypotézu odpovídá mj. pomocí proměnné Hodnota (str.61). Tuto hodnotu zkonstruoval jako škálu od velmi pozitivní, přes spíše pozitivní, neutrální, spíše negativní až k velmi negativní. Přičemž sledoval procentuální výskyt každé hodnoty zvlášť. Takže mu nakonec vyšlo jen velice těsně o 1 procento, že ekonomický růst je zobrazován jako pozitivní. Výsledky byly 26% velmi pozitivní, 24% spíše pozitivní, 49% procent neutrální, 1% spíše negativní a 0,5% velice negativní. Diplomant ale poměřil pozitivní, tedy 50% versus neutrální 49% a interpretoval to jako těsný výsledek. Ale co hodnoty negativní? Nejsou negativní hodnoty v interpretaci opomenuty? Není výsledek (či jeho interpretace) tímto opomenutím vychýlen? Pokud by diplomant zvolil škálu od 2 jako velmi pozitivní až k mínus 2 jako velice negativní a hodnoty počítal na této škále (jak mu bylo i navrženo), nejspíše by zjistil, že výsledná hodnota se bude pohybovat zcela a jednoznačně na plusové straně a výsledek by nebyl těsný, ale asi mnohem jednoznačnější. Nejsm si tak jistý, že je možné hodnoty jako velice pozitivní či spíše negativní vyhodnocovat takto procentuálně. Nejde o to, že by výsledky výzkumu byly zcela mylné, ale spíše o to, že svádějí k mylné interpretaci.

Další výtku bych směřoval také k závěru a interpretaci výsledků. Diplomant přináší poměrně zajímavá zjištění, např. kritika ekonomického růstu je v médiích uváděna převážně v souvislosti s exotickými a tzv. rozvojovými zeměmi, ale toto zjištění dále nerozvádí. Ve svém závěru se stroze drží svých zjištění, která však již nepropojuje s teoretickými východisky, která uvádí ve své první části, např. ideologie komerčních médií jako apologetů statusu duo, stereotypy, agenda-setting či diskurzni zátka. Jakoby by se diplomant ve své metodologické přísnošti na sebe sama bál do interpretací více vložit. Závěr práce, který tak mnohé nabízel se může zdát suchopárným shrnutím čísel bez návaznosti na sociálně-vědní poznatky, které diplomant má, jak ukázal v rešeršní teoretické části.

Proto bych rád, aby diplomant při obhajobě své diplomní práce více rozvedl výsledky své diplomové práce a propojil je s těmito poznatky.

Celkové hodnocení práce:

Přestože může můj posudek vyznít poměrně kriticky, diplomovou práci Jana Doležala oceňuji, zejména jeho přístup i projevenou schopnost samostatné práce. Možná právě proto, že v diplomantovi vidím jeho potenciální schopnosti, je můj pohled na jeho práci o to kritičtější. Nicméně opět zdůrazňuji, že diplomovou práci jak po obsahové, tak i metodologické stránce považuji za kvalitní. Na základě zkušeností, které jsem s diplomantem v průběhu jeho studia a konzultací získal, jsem přesvědčen, že chyby a nedostatky, kterých se v diplomové práci dopustil, by mu v jeho případné další práci na tématu jen posloužily. Potenciál na to jak práce, tak i diplomant mají.

Diplomovou práci bych hodnotil v bodovém rozpětí 14 – 17 bodů, tedy na rozmezí velmi dobře až výborně, momentálně ale spíše jako velmi dobře. V závislosti na jeho obhajobě diplomové práce a zodpovězení výtek, bych se ale nebránil ani hodnocení výborně.

Praha 27. října 2008

Mgr. Arnošt Novák